

Näringsliv

”

Jag visste inte om den skulle fungera och det handlade ju om hela vårt levebröd.

Sangitaben Rathod, tyckte att det var ett svårt beslut att våga testa den nya metoden.

Varje vattendroppe är livsviktig för indiska småjordbrukaren Sangitaben Rathod som odlar tomater, majs, fänkål och andra grönsaker hemma i Indien. Här är hon på COP28 i Dubai. Foto: Henrik Montgomery/TT

Hennes skördar mångdubblades med hjälp av svenska uppfinningen

Indiska bonden Sangitaben Rathod är pionjär i sin by. Hon vågade satsa på en ny svensk uppfinning som ger henne tre gånger så stora skördar som förut.

På kuppen blev hon inbjuden till det globala klimatmötet i Dubai, till samma scen som Hillary Clinton.

Sangitaben Rathod möter TT:s utsända i skuggan intill den svenska paviljongen på FN:s klimatmöte COP28.

Inne i paviljongen huserar miljöteknikbolaget Spowdi, som är en av orsakerna till att hon gjort den långa resan.

Deras solcellsdrivna droppbevattningssystem har på sätt och vis förändrat hennes liv som småjordbrukare i Gujarat i nordvästra Indien.

– Det var ett väldigt svårt beslut att våga testa den nya metoden. Ingen hade hört talas om den. Jag visste inte om den skulle fungera

och det handlade ju om hela vårt levebröd, säger hon.

Livet som bonde har aldrig varit lätt, men klimatförändringen gör det ännu svårare. Grödorna får sämre kvalitet i torkan, vattnet räcker inte till och samtidigt visar olika rön att matproduktionen måste öka när jordens befolkning växer – det går inte ihop.

För två år sedan fick Sangitaben Rathods pappa en hjärtattack som gjorde att han inte kan arbeta mer i familjens jordbruk.

– Jag fick hela ansvaret för familjens försörjning på mina axlar.

Hembyn ligger långt ut på vischan, längst ut på elledningen. Ena dagen fungerar elen på dagen, den andra sent på kvällen. Eller inte alls.

Dagar då elen dök upp först på kvällen tvingades Sangitaben Rathod iväg till fältet i mörkret, oavsett hur otryggt det var.

– Det var så otäckt att gå ensam

Henrik Johansson, grundare och vd på Spowdi. Foto: Henrik Montgomery/TT

i mörkret och inte se om jag skulle trampa på ormar och skorpioner.

Det var lockande med ett system som inte är beroende av ett opålitligt elsystem, utan drivs av solenergi. Dessutom lovade bolaget större skördar trots 80 procent mindre vattenförbrukning.

Nästan för bra för att vara sant, så Sangitaben Rathod testade droppbevattning på halva grönsaksfältet, traditionell flödes-

bevattning på den andra. Flödesbevattning innebär i praktiken att en dieseldriven pump på kort tid tar upp en stor mängd vatten som nästan dränker odlingen. Rötterna riskerar att ruttna samtidigt som ogräs frodas och konkurrerar om näringen.

Det visade sig att skörden blev tre gånger så stor och av bättre kvalitet med droppbevattning. Och Rathod sparar flera timmar per dag på att slippa rensa så mycket ogräs.

Nu har även andra i byn anammat metoden.

Även om bönderna får större skördar och sparar in på vatten och diesel har många inte råd med den första investeringen. Sangitaben Rathod fick hjälp med lån av Self-employed women's association (Sewa), som organiserar runt 2,5 miljoner indiska kvinnor.

Spowdi samarbetar med Sewa, vilket inte är en slump.

– Vill du få saker och ting att hända ska du jobba med kvinnor. De har mycket större ansvar för sin familj än männen, säger Henrik Johansson, grundare och vd på Spowdi.

– Och ska du få någonting att hända måste du samarbeta med stora organisationer, som har stort förtroende lokalt.

I Dubai tecknade bolaget avtal med Child fund, en annan stor organisation för leveranser av droppbevattningssystem till Afrika. Där finns precis som i Indien många småskaliga bönder som tampas med samma problem.

– Vi pratar inte där ute om hur de ska bli hållbara. Ingen har råd att lyssna på det ordet. Men på toppen av allt blir de "sustainable", säger Johansson.

– Om inte tekniken kan ge människor mer pengar kommer inte tekniken att anammas.

Men allt är inte ny teknik. Klimatförändringen leder också till fler skadedjursangrepp och att bekämpningsmedlen inte längre biter.

Rathod har därför gått tillbaka till metoder som använts förr i Indien. Hon blandar neemblad med kokiss – och det fungerar. Om detta, bland annat, berättade hon på ett seminarium på COP28 tillsammans med USA:s tidigare utrikesminister Hillary Clinton.

Fakta | Indien hårt drabbat av klimatförändringar

■ Mer än 80 procent av Indiens 1,4 miljarder invånare lever i områden som riskerar att drabbas av klimatrelaterade katastrofer.

■ Stigande temperaturer, skyfall, sjunkande grundvattennivåer, smältande glaciärer, kraftiga cykloner och höjd havsnivå påverkar människors försörjning, livsmedelssäkerheten

och landets ekonomi.

■ Klimatförändringarna påverkar inte bara förutsättningarna för att bedriva jordbruk, även tätbefolkade städer utan stadsplanering

drabbas av konsekvenserna av exempelvis extremhetta och översvämningar.

■ Det senaste decenniet har de ekonomiska kostnaderna på grund av

extremväder fördubblats i Indien. De bedöms fortsätta stiga, vilket utgör ett hot mot landets allmänna ekonomiska utveckling.

Källa: Världsbanken